

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ชื่อเรื่อง เกี่ยวไตรลักษณ์

ชื่อผู้เสนอผลงาน นายอนุชิต แก้วใสพร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์

1. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

การแต่งกายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทย เพราะนอกจากจะทำให้ดูสวยงามแล้ว ยังบ่งบอกถึงฐานะและบทบาทของตัวละครอีกด้วย แต่ทว่าการแต่งกายจะดูเด่นเป็นสง่ามากขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องประดับเป็นส่วนประกอบด้วย ซึ่งในบรรดาเครื่องประดับของนาฏศิลป์ไทยนั้น “เกี่ยว” นับเป็นเครื่องประดับบนศีรษะชิ้นสำคัญที่ใช้แต่งให้กับตัวละคร หรือประยุกต์ใช้เป็นเครื่องประดับกับชุดการแสดงทั่วไปได้หลากหลายอีกด้วย

จากการสัมผัสกับการใช้งานจริงพบว่ามีความเกี่ยวข้องอยู่ประเภทหนึ่ง คือ “เกี่ยวยอดเกี่ยวเปลว” ที่ใช้ประดับให้กับผู้แสดงแล้วมีข้อจำกัดเกิดขึ้น เช่น ความไม่สมดุลของขนาดเกี่ยวกับขนาดศีรษะผู้ใส่ รูปทรงที่ใช้งานได้ไม่หลากหลาย และความไม่สะดวกในการเก็บรักษา เป็นต้น ทำให้ข้าพเจ้านายอนุชิต แก้วใสพร ครูกลุ่มสาระศิลปะโรงเรียนตราดสรรเสริญวิทยาคม จึงคิดประดิษฐ์เกี่ยวลักษณะพิเศษขึ้นโดยให้ชื่อว่า “เกี่ยวไตรลักษณ์” ด้วยต้องการตอบโจทย์การใช้สอยที่มากกว่าการเป็นเกี่ยวเพียงอย่างเดียว เช่น สามารถประยุกต์เป็นปิ่นปักผมเป็นจี้สร้อยคอได้ ทั้งนี้เพราะในการแต่งกายนาฏศิลป์ไทยนั้นบางชุดไม่ต้องใช้เกี่ยวแต่ใช้เครื่องประดับอย่างอื่นแทน การพัฒนารูปแบบเกี่ยวไตรลักษณ์ในครั้งนี้จึงสามารถตอบโจทย์การใช้งานที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี หากได้นำองค์ความรู้นี้ไปขยายผลให้กับหน่วยงานทางการศึกษา นักเรียน หรือผู้ที่สนใจโดยทั่วไป เชื่อแน่ว่าจะบังเกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมอย่างแน่นอน

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

- 2.1 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เรื่องเครื่องประดับที่ใช้ประกอบการแต่งกาย
- 2.2 เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกประดิษฐ์เกี่ยวที่สามารถปรับเปลี่ยนได้หลายแบบในชิ้นเดียว
- 2.3 เพื่อนำไปใช้ประกอบการแต่งกายของนักแสดงตามวาระและโอกาสต่าง ๆ

3. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

- 3.1 วางแผนกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน
- 3.2 ศึกษาขั้นตอนการประดิษฐ์เกี่ยวในลักษณะต่าง ๆ
- 3.3 จัดเตรียมอุปกรณ์และลงมือถ่ายทอดความรู้ตามแผน
- 3.4 ตรวจสอบคุณภาพชิ้นงานและนำไปใช้ในการประกอบการแสดง

4. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

- 4.1 นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการประดิษฐ์เครื่องประดับ
- 4.2 ได้เกี่ยวไตรลักษณ์ที่มีความสวยงาม และหลากหลายในประโยชน์ใช้สอย
- 4.3 สามารถนำชิ้นงานไปใช้ในการแต่งกายตามโอกาสที่เหมาะสมต่าง ๆ

5. ปัจจัยความสำเร็จ

- 5.1 เครื่องประดับศีรษะเกี่ยวสามารถนำไปใช้ประกอบการแสดงได้จริงทั้ง 3 ลักษณะ
- 5.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการประดิษฐ์เกี่ยวที่มีความหลากหลายในประโยชน์ใช้สอย
- 5.3 มีชิ้นงานเครื่องประดับเกี่ยวที่เป็นผลงานของนักเรียนเองนำไปใช้ในการแสดงได้จริง

6. บทเรียนที่ได้รับ

ควรมีการคิดค้นเครื่องประดับอื่น ๆ เพิ่มเติมที่สามารถนำมาพัฒนาตัดแปลงให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดและนำเสนอด้วยตนเอง

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

การใช้งานเองในโรงเรียนและการให้บริการโรงเรียนข้างเคียง หรือหน่วยงานอื่น ๆ